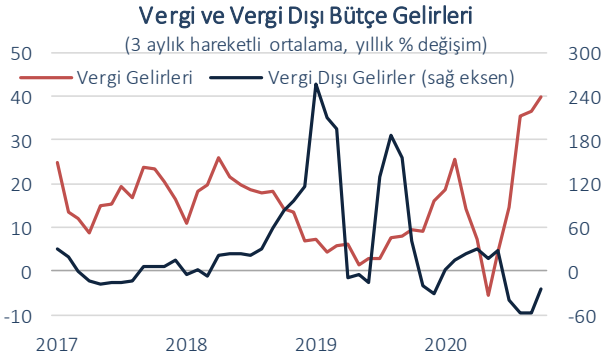

Merkezi yönetim bütçesi Ekim'de 4,9 milyar TL açık verdi.

Geçtiğimiz yılın Ekim ayında 14,9 milyar TL olan merkezi yönetim bütçe açığı bu yılın aynı döneminde 4,9 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bütçe gelirleri Ekim'de yıllık bazda %41,9 artarak 92,8 milyar TL'ye ulaşırken, bütçe harcamaları %21,6 genişleyerek 97,7 milyar TL oldu. Geçtiğimiz yılın Ekim ayında 8,1 milyar TL açık veren faiz dışı denge, bu dönemde 6,9 milyar TL fazla verdi.

Ocak-Ekim döneminde ise bütçe harcamaları bütçe gelirlerinden daha hızlı artış kaydetti. Harcamalar yıllık bazda %18 oranında genişlerken, gelirlerdeki yükseliş %14,3 oldu. Böylece, geçtiğimiz yılın ilk 10 ayında 100,7 milyar TL olan bütçe açığı, bu yılın aynı döneminde %44,5 artarak 145,5 milyar TL düzeyine çıktı. Bu dönemde faiz dışı bütçe açığı 25,9 milyar TL ile geçtiğimiz yılki seviyenin yaklaşık iki katı civarında gerçekleşti.

Vergi gelirlerinde güçlü artış...

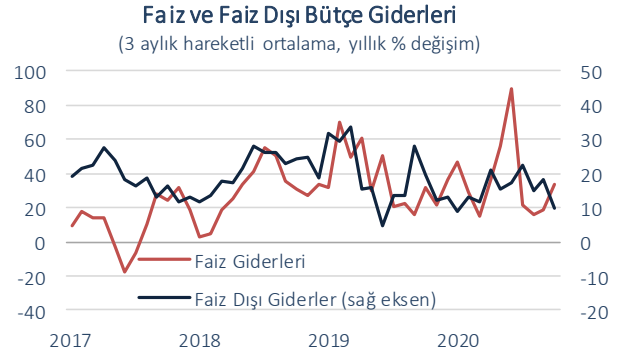
Vergi gelirleri Ekim'de yıllık bazda %40,4 ile hızlı artarak 76,6 milyar TL oldu. Ocak-Ekim döneminde vergi gelirlerindeki yıllık artış %21,4 düzeyinde gerçekleşti. Ekim'de özel tüketim vergisi (ÖTV) gelirleri ile dâhilde ve ithalde alınan katma değer vergisi (KDV) gelirlerinde kaydedilen hızlı artışlar öne çıktı. Bu dönemde vergi gelirlerinin %28'ini oluşturan ÖTV gelirlerindeki %69,4'lük yükselişte Eylül ayı itibarıyla otomobil satışlarında uygulanmaya başlanan ÖTV artışının yanı sıra petrol ve doğalgaz ürünleri ile tütün mamullerinden alınan vergi gelirlerinde kaydedilen artışlar önemli rol oynadı. İthalattaki canlı seyir ve döviz kurlarındaki artışın etkisiyle Ekim'de ithalde alınan KDV gelirlerinde yıllık bazda %40,4 yükseliş gözlemlendi.

Dâhilde alınan KDV gelirleri de ilkbahar döneminde ertelenmiş olan tahsilatların gerçekleşmesiyle yıllık bazda %120,2 artarak bütçe görünümünü destekleyen önemli bir kalem oldu.

Ekim'de bütçe gelirlerinin %17,4'ünü oluşturan vergi-dışı gelirler de yıllık bazda %50'ye yakın genişledi. Ocak-Ekim dönemine bakıldığında ise vergi dışı gelirlerin geçen yılın aynı dönemine kıyasla %7 daraldığı görülüyor.

Ekim'de faiz giderleri %72,3 arttı.

Ekim ayında faiz harcamaları ve faiz dışı harcamalar yıllık bazda sırasıyla %72,3 ve %16,9 arttı. Bu dönemde iç borç faiz ödemeleri yaklaşık iki katına çıkarak 7,7 milyar TL olurken, dış borç faiz ödemeleri döviz kurlarındaki artışın da etkisiyle %37,7 artışla 2,9 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Faiz dışı harcamalara bakıldığında cari transferler ile personel ve sermaye giderlerindeki artışların öne çıktığı gözlemlendi. Cari transferlerin Hazine yardımları alt kaleminde yıllık bazda 4,2 milyar TL artış kaydedilirken, mahalli idarelere ayrılan paylar kaleminde bu dönemde 1,9 milyar TL'lik artış izlendi.

Beklentiler...

Koronavirüs salgınına karşı alınan önlemler paralelinde yılın büyük bir bölümünde bozulma eğilimi sergileyen bütçe görünümü Ekim ayında vergi gelirlerindeki güçlü artışın etkisiyle ılımlı bir tablo çizdi. Ocak-Ekim dönemi itibarıyla bütçe açığı sene başında yıl geneli için oluşturulan hedefi aşmış olmakla birlikte, Eylül ayında yayımlanan YEP hedefinin %60,8'i düzeyinde gerçekleşti. Salgın kaynaklı belirsizliklerin de etkisiyle bütçe performansının yılın son iki ayında da baskı altında kalmaya devam edeceğini tahmin ediyoruz.

Merkezi Yönetim Bütçesi

	Ekim			Ocak-Ekim			% 2020 Bütçe			(milyar TL)	
	2019	2020	% Değişim	2019	2020	% Değişim	Hedefi	YEP Tahmini	Gerç./ YEP Tahmini (%)		
Harcamalar	80,3	97,7	21,6	819,9	967,7	18,0	1.095,5	1.212,3	79,8		
Faiz Harcamaları	6,8	11,8	72,3	88,3	119,6	35,4	138,9	137,4	87,0		
Faiz Dışı Harcamalar	73,5	85,9	16,9	731,6	848,1	15,9	956,5	1.074,9	78,9		
Gelirler	65,4	92,8	41,9	719,2	822,2	14,3	956,6	973,1	84,5		
Vergi Gelirleri	54,6	76,6	40,4	539,9	655,3	21,4	784,6	790,7	82,9		
Diğer Gelirler	10,8	16,2	49,6	179,3	166,8	-7,0	172,0	182,4	91,5		
Bütçe Dengesi	-14,9	-4,9	-67,2	-100,7	-145,5	44,5	-138,9	-239,2	60,8		
Faiz Dışı Denge	-8,1	6,9	-	-12,4	-25,9	108,8	0,1	-101,8	25,4		

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bař Ekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

İlker řahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Alper Gürlür
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Gamze Can
Uzman
gamze.can@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Ahmet Berat Ocak
berat.ocak@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.